

Canllawiau i Ddysgwyr - Deallusrwydd Artiffisial (AI)

GOLYGIAD ADDYSG BELLACH

AI Cynhyrchiol (GenAI)

CANLLAW I DDEFNYDDWYR COLEG CAMBRIA

BETH YDY AI?

CYFLWYNIAD	03
DEFNYDDIAU A CHYFYNGIADAU AI	03
FFYRDD Y GALL AI EICH HELPU CHI GYDA'CH ASTUDIAETHAU	04
CYFYNGIADAU GENAI	04

DEFNYDDIO OFFER AI YN EICH GWAITH

PWYSIG	05
DEFNYDDIO AI I DDOD O HYD I WYBODAETH	05
SUT I WERTHUSO'R YMATEBION SY'N CAEL EU CYNHYRCHU GAN AI YN FEIRNIADOL	05
SUT I ANNOG GENAI I FIREINIO'R YMATEBION	05

UNIONDEB ACADEMAIDD

SUT I GYFEIRIO AT OFFER AI YN EICH GWAITH	07
CYDNABOD EICH DEFNYDD O OFFER AI YN EICH GWAITH	08

Os hoffech chi wybod rhagor am sut i ddefnyddio AI yn eich gwaith, gallai'r tîm yn eich llyfrgell eich cynorthwyo chi: llyfrgell@cambria.ac.uk

Beth ydy AI?

CYFLWYNIAD

Mae Deallusrwydd Artiffisial (AI) yn cyfeirio at systemau ac offer cyfrifiadurol a all gyflawni tasgau sy'n dynwared deallusrwydd dynol. Gall hyn gynnwys ysgrifennu testun, cynhyrchu lluniau a fideos, datrys problemau, cydnabod llais a chyfieithu ieithoedd. Yn aml caiff y math hwn o AI ei gyfeirio ato fel AI Generative (GenAI) ac mae'n seiliedig ar adnabyddiaeth o batrymau yn hytrach na dehongliad o ystyr neu'r hyn y mae'r geiriau'n ei ddweud mewn gwirionedd.

Mae mwy a mwy o offer AI yn cael eu hymgorffori yn y pecynnau meddalwedd rydyn ni'n eu defnyddio, a byddwch chi'n defnyddio offer AI yn eich addysg a'ch gweithle yn y dyfodol. Wrth i chi ddatblygu eich sgiliau digidol, mae'n bwysig eich bod chi'n gwybod sut i ddefnyddio'r offer AI hyn yn effeithiol ac yn foesegol, a heb effeithio'n negyddol ar eich gwybodaeth eich hun, eich sgiliau a'ch dealltwriaeth o'r pynciau rydych chi'n eu hastudio.

DEFNYDDIAU A CHYFYNGIADAU AI

Wrth edrych ar ymatebion testun offer AI fel ChatGPT neu Google Bard, mae'n hawdd meddwl fod ganddo lefel o ddealltwriaeth o'r pwnc dan sylw. Mae'n ymddangos ei fod yn prosesu gwybodaeth mewn ffordd feirniadol drwy aralleirio a chrynhoi cynnwys o sawl ffynhonnell i ddatblygu dadl, ond dydi hynny ddim yn wir.

Mae'r technolegau hyn yn gweithio drwy adeiladu set data eang o destunau cyfeirio, sydd wedi dod o erthyglau sydd ar gael ar-lein, llyfrau a thudalennau gwe. Wrth ymateb i awgrym gennych chi, yn syml maen nhw'n dewis y "gair nesaf gorau" ystadegol yn seiliedig ar y geiriau a'r brawddegau sydd wedi'u rhoi o'r blaen - wedi'u dylanwadu gan y wybodaeth ydych chi wedi'i rhoi ar ddechrau'r sgwrs. Mewn sawl ffordd, maen nhw'n gweithio fel nodwedd testun rhagfynegol ar ffonau symudol.

Beth ydy AI?

FFYRDD Y GALL AI EICH HELPU CHI GYDA'CH ASTUDIAETHAU

- Gwella gramadeg, arddull ysgrifennu a strwythur aseiniadau
- Archwilio i sut mae eich ysgrifennu yn swnio mewn naws gwahanol ac at ddibenion gwahanol
- Crynhoi gwybodaeth fel eich nodiadau dosbarth
- Adolygu a dadansoddi gwybodaeth ysgrifenedig mewn ffordd sy'n berthnasol i chi
- Cynhyrchu cwestiynau ymarfer neu gwis ar gyfer paratoi arholiad
- Cyfieithu testun i wahanol ieithoedd
- Cynhyrchu awgrymiadau a syniadau i chi eu datblygu i helpu i oresgyn 'bloc yr awdur'
- Ysgrifennu a dadfygio cod
- Trefnu eich amser astudio
- Cynhyrchu syniadau ar gyfer creu eich delweddau eich hun
- Cynhyrchu delweddau o destun y gallwch chi eu defnyddio mewn cyflwyniadau

Gallai ddibynnu ar AI fel yr unig ffynhonnell o wybodaeth neu ddealltwriaeth yn eich astudiaethau leihau eich gallu i feddwl yn feirniadol a dysgu'n ddwfn. Ni ddylai AI gael ei ddefnyddio i ddargyfeirio cyfleoedd dysgu a gallai wneud hynny leihau eich siawns o ddatblygu sgiliau a gwybodaeth hanfodol.

Er bod cynnwys sy'n cael ei gynhyrchu gan AI wedi'i gyflwyno'n dda ar y cyfan ac yn ymddangos yn argyhoeddiadol, gall yr offer, ac yn aml, wneud pethau'n anghywir. Dylech chi bob amser gwestiynu'r allbwn, defnyddio'ch barn ynghylch ei ddibynadwyedd, a gwirio'r wybodaeth sy'n cael ei darparu.

CYFYNGIADAU GEN AI

- Gall gynhyrchu gwybodaeth ffug (mae'n cael ei gyfeirio ato fel rhithweledigaethau)
- Yn gallu cynhyrchu gwybodaeth sy'n rhagfarnllyd, yn annheg neu wedi'i stereoteipio gyda safbwyntiau Gorllewinol yn fwy amlwg
- Yn gallu darparu atebion generig gyda diffyg gwir ddealltwriaeth
- Efallai nad ydy'r sylfaen wybodaeth yn gyfredol ac wedi'i diweddarau
- Ddim bob amser yn agored i wybodaeth newydd sy'n gwrth-ddweud ei gred gyfredol
- Yn gallu camddehongli'r hyn rydych chi'n gofyn iddo ei wneud a chael trafferth gyda chwestiynau cymhleth
- Yn cael trafferth deall ymadroddion poblogaidd a sut i roi eich sgwrs yn ei chyd-destun
- Ddim yn cyfeirio at ei ffynonellau nac yn eu dyfynnu
- Gallai delweddau sy'n cael eu creu dorri hawlfraint neu dresmasu ar hawliau unigol
- Gall manylion y ddelwedd fod o ansawdd isel

Defnyddio offer AI yn eich gwaith

PWYSIG

Peidiwch â chyflwyno unrhyw wybodaeth sensitif, gan gynnwys gwybodaeth bersonol neu gyfrinachol neu ddata i mewn i offer AI.

Gwiriwch gyda'ch tiwtor bob amser os ydy cynnwys sy'n cael ei gynhyrchu gan AI yn cael ei ganiatáu yn eich gwaith; gall amrywio rhwng pwnc a modiwl.

Ni ddylech chi ddefnyddio offer AI i gynhyrchu asesiad cyfan neu ran o asesiad y byddwch chi'n ei gyflwyno'n ddiweddarach fel eich gwaith eich hun*.

Mae gan lawer o offer AI gyfyngiadau oedran, gwnewch yn siŵr eich bod chi'n defnyddio offer sy'n briodol i oedran neu fod gennych chi'r caniatâd priodol.

Peidiwch â defnyddio AI i gynhyrchu lluniau o bobl byw heb ganiatâd, hefyd peidiwch â chreu lluniau a allai dorri hawlfraint.

*Byddai hyn yn drosedd o dan [Bolisi Llên-ladrad y Coleg](#).

Os ydych chi'n defnyddio offer AI yn eich gwaith academaidd, darllenwch y canllawiau hyn ar sut i gydnabod a chyfeirio at ddefnydd o'r offer hyn.

Ni allwch chi ddibynnu ar offer AI i gynhyrchu gwybodaeth gywir, a gallan nhw gynhyrchu ymatebion sy'n cynnwys gwybodaeth anghywir, wedi dyddio neu ragfarnllyd gan gynnwys rhagfarnau ac anghyfiawnderau ynghylch nodweddion gwarchoddedig megis hil, oedran a chrefydd. Mae'n bwysig eich bod chi'n gwerthuso unrhyw gynnwys sy'n cael ei gynhyrchu gan offer AI yn feirniadol.

Gall offer AI gynhyrchu cyfeiriadau ffug at lyfrau ac erthyglau, felly gwiriwch y ffynhonnell wreiddiol bob amser am gywirdeb cyn eu defnyddio.

Mae offer AI yn newid yn gyflym. Rydyn ni'n argymhell eich bod chi'n gwirio'r canllaw hwn yn aml oherwydd gall ein cyngor newid wrth i'r offer hyn ddatblygu.

DEFNYDDIO AI I DDOD O HYD I WYBODAETH

Mae AI cynhyrchiol yn wahanol i ddefnyddio peiriannau chwilio traddodiadol fel Google. Mae peiriannau chwilio yn defnyddio'ch allweddeiriau i nodi ystod o ffynonellau i'w harchwilio, mae hyn yn cymryd amser i'w mireinio ac ymchwilio. Ar yr wyneb mae'n ymddangos bod GenAI yn darparu ffynhonnell unigryw o wybodaeth sydd wedi'i chynhyrchu i chi yn unig, mae'n ymddangos ei bod wedi rhoi'r ateb i chi. Fodd bynnag, mae'n bwysig cydnabod nad ydy GenAI yn creu gwybodaeth yn y ffordd y gallech chi ei disgwyl ac yn gyfarwydd â hi. Mae'r ffordd y caiff gwybodaeth ei chynhyrchu yn cael effaith fawr ar ddibynadwyedd ac awdurdod yr ymateb, a sut y gallech chi ei ddefnyddio yn ystod eich astudiaethau.

Defnyddio offer AI yn eich gwaith

SUT I WERTHUSO'R YMATEBION SY'N CAEL EU CYNHYRCHU GAN AI YN FEIRNIADOL

- Croeswiriwch yr ymateb gyda ffynonellau eraill a nodiadau gan eich dosbarth. Sut mae'r ymateb yn cyd-fynd â'ch gwybodaeth a'ch gwerthoedd chi? Peidiwch â derbyn yr ymateb ar ei olwg. Mae'n iawn ei gwestiynu.
- Gwiriwch fod unrhyw gyfeiriadau sy'n cael eu darparu yn rhai go iawn, ydy'r llyfr neu'r erthygl yn bodoli? Ydy manylion y cyhoeddiad yn gywir?
- Gwiriwch fod y cyfeiriadau yn cyfateb i'r wybodaeth yn yr ymateb ac nad ydyn nhw wedi'u camliwio.
- Gwiriwch eich bod chi'n gwybod sut i gyfeirio at yr ymateb AI os ydych chi'n bwriadu cynnwys unrhyw ran ohono yn eich gwaith.

SUT I ANNOG GENAI I FIREINIO'R YMATEBION

Rhaid i anogwyr ysgrifennu AI fod yn glir, yn gryno ac yn uniongyrchol i sicrhau bod yr offer yn deall y dasg yn gywir. Trwy gadw paramedrau penodol ar gyfer eich ymholiad mewn golwg fel eich nod, y pwnc a'r gynulleidfa gallwch fireinio'ch ymholiad trwy ddefnyddio allweddeiriau a manylion am sut rydych chi'n disgwyl i'r ymateb gael ei lunio.

Er bod teclyn AI yn cynhyrchu atebion fel pe bai'n cael sgwrs gyda chi, mae ei ddealltwriaeth o ymadroddion poblogaidd, ystyron a'u cyd-destun yn gyfyngedig.

I gwrdd â'r her hon, rhaid i chi:

- Fod yn glir o ran eich cyfarwyddiadau.
- Aralleirio eich ymholiadau os nad ydych chi'n cael yr ymateb rydych chi ei eisiau. Bydd hyn hefyd yn helpu i hyfforddi'r offer i gyd-fynd â'ch arddull.
- Gofyn cwestiwn penagored os ydych chi'n chwilio am ateb penodol.
- Cynnwys cymaint o fanylion perthnasol â phosibl yn eich ymholiad.

Defnyddio offer AI yn eich gwaith

BETH I'W GADW MEWN COF

TASG

Mae angen i chi gynnwys un dasg fesul anogwr. Er enghraifft, os ydych chi am ysgrifennu rhestr o'r brandiau dillad mwyaf poblogaidd gyda disgrifiadau byr a'u rhestru yn ôl poblogrwydd, mae angen i chi dorri'r ymholiad hwn yn ddau anogaeth:

- 1 "Lluniwch restr o'r brandiau dillad mwyaf poblogaidd a'u graddio yn ôl poblogrwydd."
- 2 "Ysgrifennwch ddisgrifiad byr ar gyfer pob brand ar y rhestr."

Mae cyfarwyddiadau cam wrth gam a phwyntiau bwled yn helpu i ddadansoddi ceisiadau cymhleth.

NOD

Byddwch yn benodol am nod eich prosiect. Ydych chi'n gobeithio creu post cyfryngau cymdeithasol, ateb e-bost neu ysgrifennu blog? Bydd gan bob math o gynnwys arddull arbennig. Bydd cadw nod mewn golwg yn sicrhau bod yr ymateb yn gywir.

CYNULLEIDFA

At bwy mae'r ymateb wedi'i anelu?

PWNC

Byddwch yn benodol am eich pwnc. Ydych chi eisiau ymateb sydd wedi'i dargedu at ddiwydiant neu gynnyrch penodol?

Defnyddio offer AI yn eich gwaith

BETH I OFYN AMDANO

LLAIS

Mae nodi llais ar gyfer yr ymateb yn helpu'r offer AI i ddefnyddio'r eirfa gywir o'i set ddata. Ydych chi am i'r ymateb gael ei ysgrifennu o safbwynt person penodol?

GEIRIAU ALLWEDDOL

Byddwch yn benodol am yr hyn rydych chi ei eisiau o'r ymateb. Po fwyaf penodol ydych chi yn eich ymholiad, y mwyaf cywir fydd yr allbwn.

FFORMAT

Ym mha fformat yr hoffech i'r ymateb gael ei gynhyrchu? Ydych chi eisiau rhestr fwledi neu gerdd?

NAWS

Ym mha naws yr hoffech i'r ymateb gael ei ddychwelyd? Ydych chi am iddo fod yn gadarnhaol, yn ddifrifol neu'n broffesiynol?

CYFRIF GEIRIAU

Gofynnwch i'r offer AI gadw at derfyn geiriau. Os oes angen ateb cryno arnoch chi, nodwch yr hyd dymunol, fel "mewn un paragraff" neu "mewn 100 gair."

CYFEIRIADAU

Gofynnwch am gyfeiriadau ar gyfer yr ymateb os oes angen gwybodaeth arnoch chi sy'n cael ei hategu gan ymchwil (cofiwch groeswiro'r rhain).

DILYNIANT

Os nad ydych chi'n cael yr ymateb roeddech chi'n gobeithio amdano, mireiniwch eich awgrymiadau ac arbrowfch gyda chwestiynau ac ymadroddion gwahanol.

SUT I GYFEIRIO AT OFFER AI YN EICH GWAITH

Mae'r wybodaeth isod wedi'i haddasu o [Cite Them Right](#), mae'r coleg yn tanysgrifio i'r platfform hwn a gallwch chi hefyd ei gyrchu trwy'r Hwb Myfyrwyr.

Pan fyddwch chi'n defnyddio neu'n cyfeirio at wybodaeth wedi'i chreu gan offer AI rhaid i chi gydnabod hyn trwy ei ddyfynnu'n gywir. Gan mai dim ond i chi y mae'r wybodaeth sydd wedi'i chynhyrchu gan yr offer hyn ar gael, dylech chi ddyfynnu hwn fel cyfathrebiad personol.

Enghreifftiau o ddyfyniadau yn y testun:

Wrth ofyn am ddiffiniad o arfer academaidd da, mae ChatGPT OpenAI (2024) yn nodi ei fod yn “set o egwyddorion ac ymddygiadau sy'n hyrwyddo uniondeb, gonestrwydd ac ymddygiad moesegol mewn lleoliadau academaidd.” Mae copi o'r ymateb hwn wedi'i gynnwys yn Atodiad 1.

NEU

Mae arfer academaidd da yn “cyfrannu at ddatblygiad cymuned academaidd gadarnhaol a moesegol lle mae dysgu a gwybodaeth yn cael eu gwerthfawrogi a'u parchu.” (OpenAI ChatGPT, 2024). Mae copi o'r ymateb hwn wedi'i gynnwys yn Atodiad 1.

Mae'n arfer academaidd da i gadw copi o'r trawsgrifiad o'ch cwestiynau ac ymatebion o'r offer AI cynhyrchiol. Gall hwn fod yn sgrinlun, gan arbed ffeil y dudalen we neu drwy gopïo a gludo'r cwestiwn a'r allbwn i ddogfen ar wahân. Gwnewch yn siŵr eich bod chi'n cofnodi'r dyddiad wnaethoch chi ddefnyddio'r offer, yr awgrymiadau wnaethoch chi eu defnyddio (beth wnaethoch chi ofyn iddo ei wneud), a'r offer wnaethoch chi ei ddefnyddio. Efallai y bydd eich tiwtor yn gofyn i chi gynnwys y trawsgrifiadau hyn fel atodiad yn eich gwaith.

Mae'r wybodaeth y mae angen i chi ei chynnwys yn eich rhestr gyfeirio neu lyfryddiaeth fel a ganlyn:

- Enw'r offer awduro AI cynhyrchiol
- (Blwyddyn)
- Ymateb 'Enw'r offer awduro AI' i 'Enw'r person sy'n rhoi'r ymholiad'
- Dydd a mis y cafodd y cynnwys ei gynhyrchu

Enghraifft o gyfeirnod llyfryddiaeth yn defnyddio arddull Harvard:

Ymateb OpenAI ChatGPT (2024) ChatGPT i Joe Bloggs, 8 Ionawr

CYDNABOD EICH DEFNYDD O OFFER AI YN EICH GWAITH

Defnyddio offer AI i gynhyrchu cynnwys

Defnyddiwch y datganiad mwyaf priodol:

Rwy'n cydnabod y defnydd o ChatGPT (<https://chat.openai.com/>) (** neu enw offer a dolen AI arall**) i gynhyrchu deunyddiau ar gyfer ymchwil cefndirol ac astudiaeth annibynnol, fodd bynnag, fy ngwaith i yw'r ysgrifen ac nid oes unrhyw gynnwys a gafodd ei gynhyrchu gan AI wedi'i gyflwyno fel fy ngwaith fy hun.

NEU

Rwy'n cydnabod y defnydd o ChatGPT (<https://chat.openai.com/>) (** neu enw'r offer AI a dolen**) i gynhyrchu deunyddiau rwyf wedi'u haddasu i'w cynnwys yn fy asesiad terfynol, fodd bynnag, fy ngwaith i yw'r ysgrifen ac nid oes unrhyw gynnwys a gafodd ei gynhyrchu gan AI wedi'i gyflwyno fel fy ngwaith fy hun.

Defnyddio offer AI i wella'ch gramadeg neu fireinio'ch ysgrifennu

Rwy'n cydnabod y defnydd o ChatGPT (<https://chat.openai.com/>) (** neu enw'r offer AI a dolen**) i wella fy ngramadeg / mireinio fy ysgrifennu yn fy asesiad, fodd bynnag, fy ngwaith i yw'r ysgrifen ac nid oes unrhyw gynnwys a gafodd ei gynhyrchu gan AI wedi'i gyflwyno fel fy ngwaith fy hun.

Os hoffech chi gael rhagor o gefnogaeth neu arweiniad ar ddefnyddio AI yn eich gwaith coleg, cysylltwch â llyfrgel@cambria.ac.uk i drefnu cyfarfod ag un o'n tîm.